

מושג

מרחב ציבורי

הגדרה

במרחב הציבורי מתקיימות האינטראקציות בין השחקנים המרכזיים המשפיעים על עיצוב הכלכלה והחברה בישראל. השחקנים כוללים את הממשלה, ארגוני המעסיקים, ארגוני המועסקים וארגוני המגזר השלישי.

הנחות יסוד

המרחב הציבורי הוא מערכת – השחקנים הפועלים במרחב הציבורי מצויים בקשרי גומלין. פעולות השחקנים או היחסים ביניהם משפיעים על שחקנים אחרים במרחב. בנוסף, המרחב הציבורי מאופיין בתכונות וקווי פעולה השונים מאלו של השחקנים המרכיבים אותו.¹ פועל יוצא מכך:

השחקנים יוצרים שלם מערכתי שיכול ליצור הזדמנויות – למרות הבדלי התפיסות והמטרות ניתן להצביע על אינטרסים משותפים לכלל השחקנים במרחב הציבורי. מיצוי של האינטרסים המשותפים לאור חזון משותף עשוי לקדם קפיצת מדרגה כלכלית-חברתית.

הקשר

קפיצה מדרגה כלכלית-חברתית אינה מתרחשת בהובלה בלעדית של שחקן אחד במרחב הציבורי. דרוש מהלך כולל שמעורבים בו השחקנים המרכזיים. מהלך זה מבוסס על היגיון של שיתוף פעולה בין השחקנים לשם הגשמת חזון משותף.

המכנה המשותף הרחב ביותר בין מדינות שחוו קפיצה מדרגה הוא האופן שבו התנהל המרחב הציבורי.² מכנה משותף זה מורכב מ:

- א. ביסוס של **מוח מרכזי** – גוף ממשלתי שמעצב את היחסים במרחב הציבורי באמצעות יצירה של מסגרת המקדמת שותפות בין-מגזרית לשם מיצוי האינטרס הקולקטיבי ותיאום בין השחקנים;³
- ב. תפיסה של **'מחר על חשבון היום'** – נכונות ויכולת להסיט משאבים מצריכה להשקעה ברמה הממשלתית, במגזר העסקי ובקרב משקי הבית;
- ג. קידום **סביבה יציבה** – שילוב בין מדיניות היוצרת סביבה יציבה לבין יכולת לשנות כיוון על יסוד שינויים פנימיים או חיצוניים.

¹ להגדרה המלאה של מערכת ראה:

Robert Jervis, *System Effects: Complexity in Political and Social Life*, (Princeton University Press, 1997), p. 6.

² ר' מסמך ראות: [משולש האמון הוא תנאי לקפיצת מדרגה](#).

³ ר' מסמך ראות: ['מוח מרכזי' כלכלי-חברתי](#).